

ПОДНОШЕЊЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА РАЗВИЈАЊЕ И УСВАЈАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

За потребе развоја модерног друштва, заснованог на знању и одрживом развоју, потребно је континуирано унапређивање система квалификација.

Република Србија, у оквиру укупних реформских процеса образовања и тржишта рада, дефинисала је Национални оквир квалификација Републике Србије, који је успостављен 2018. године доношењем Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије.

→ **квалификација** – формално признање стечених компетенција. Појединац стиче квалификацију када надлежно тело утврди да је достигао исходе учења у оквиру одређеног нивоа и према задатом стандарду квалификације, што се потврђује јавном исправом (дипломом или сертификатом).

→ **Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)** - инструмент за идентификовање, креирање и разврставање квалификација у систему образовања, у складу са захтевима тржишта рада, целоживотног учења, развоја науке и друштва у целини. Омогућава уређивање система квалификација у Републици Србији по свим нивоима и областима образовања, као и упоредивост и препознатљивост квалификација стечених у Републици Србији са квалификацијама стеченим у другим државама.

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ - документ утврђен на националном нивоу који садржи одређени скуп података којима се описује одговарајућа квалификација, односно садржи опис циљева и исхода учења, као и податке о квалификацији на основу којих се врши одређивање нивоа, њено разврставање и вредновање.

- садржи све нужне елементе за опис одређене квалификације, без обзира на установу у којој се стиче таква квалификација. Утврђен је у складу са Законом о НОКС-у и представља основ за развој програма наставе и учења, студијских програма, као и програма обука за одрасле.
- служи за усклађивање политике образовања и политике запошљавања, док је процес његовог развоја и доношења заснован на социјалном партнерству различитих кључних партнера из области образовања, рада и запошљавања, економије, односно релевантне привредне делатности, синдиката и других.

Пример 1

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
Назив квалификације	ЗИДАР
ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
Класификација / КСЕС-Р 2013	0732 - Грађевинарство
Ниво НОКС-а ¹	3
Ниво ЕОКС-а ²	3
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	3 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а - основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Области учења	<ul style="list-style-type: none"> Формално образовање: Неформално образовање одраслих у трајању од најмање 760 сати обуке; Професионално професионално учење.
Врста јавне исправе	<ul style="list-style-type: none"> Диплома; Уверење о положилих испитима у оквиру савалданог програма за образовање професије; Сертификат о оствареном стандарду квалификације у целини.
РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА	
Припадност у оквиру квалификација	Ниво 4 НОКС-а Ниво 5 НОКС-а
Занимање	7112 Зидар 7123.05 Фасцлер 7123.04 Помоћник фасцлера 7119.03 Работник на ручном зиду
Стандард занимања ³	-

¹ Систем пронајиме се квалификације разврстани у оквиру НОКС-у, усклађен са Међународним стандардним квалификационим образовним КСЕС-Р 2013.
² Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)
³ Европски оквир квалификација (ЕОКС) - Европски сертификат Гласноћа (ЕОКС)
⁴ Да допунити стандарде занимања, постојеће стандарде квалификације Зидар се третирају ради засновања је на издацима о занимањима или су утврђени на основу промена из области рада и запошљавања. Закон о НОКС-у, чл.53, став 1, на основу рада на националном нивоу стандарда квалификација у оквиру Националног оквира квалификација у складу са стандардима квалификација Зидар.

На основу Закона о НОКС-у, Влада Републике Србије основала је **Агенцију за квалификације**. Кључна улога Агенције за квалификације подразумева пружање стручне подршке у процесу развоја и модернизације квалификација и обезбеђивања упоредивости и препознатљивости националних квалификација у европском контексту, признавање страних квалификација, унапређивање неформалног образовања, осигурање квалитета квалификација које се стичу формалним и неформалним путем, као и поступком признавања претходног учења.

Улога **Центра за развој квалификација и подршку секторским већима НОКС-а** (РКиПСВ центар), као организационе јединице Агенције за квалификације, је да:

- ✓ разматра иницијативе за развој квалификација;
- ✓ развија стандарде свих врста квалификација уважавајући методолошки оквир;
- ✓ пружа стручну и административно-техничку подршку раду секторских већа;
- ✓ води Подрегистар стандарда квалификација и Подрегистар националних квалификација у оквиру Регистра НОКС-а;
- ✓ промовише концепт исхода учења, његову интеграцију и кохерентну примену у постојећим системима квалификација;
- ✓ спроводи мере за усклађивање националног система квалификација са Европским оквиром квалификација;
- ✓ развија систем прикупљања података о тренутним и будућим потребама за квалификацијама и пројектима у области квалитета и целоживотног учења;
- ✓ промовише квалификације које нуде школе, високошколске институције и јавно признати организатори активности образовања одраслих за добробит деце, младих и одраслих ученика, послодаваца и других заинтересованих страна.

ИНИЦИЈАТИВА ЗА РАЗВИЈАЊЕ И УСВАЈАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

- **ИНИЦИЈАТИВА** за развијање и усвајање стандарда квалификације је **инструмент** којим се покреће поступак за развијање и усвајање стандарда квалификације. Стандардизована структура и садржај Иницијативе, као и транспарентност процеса предлагања и одлучивања снажан су механизам осигурања квалитета у развоју квалификација.
- Иницијатива представља полазну основу за израду стандарда квалификације, с обзиром на то да треба да садржи релевантне податке којима се описује предложена квалификација и образложење њене сврхе и потреба, као и улазне податке о садржају саме квалификације (потребна знања, вештине, способности и ставове). Квалитет захтеваних података подлога је за процес одлучивања заснован на подацима.

• КО МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ИНИЦИЈАТИВУ?

Иницијативу за развијање и усвајање стандарда квалификације може да поднесе:

- ✓ Секторско веће,
- ✓ Савет за стручно образовање и образовање одраслих,
- ✓ Национални просветни савет,
- ✓ Национални савет за високо образовање,
- ✓ Национална служба за запошљавање,
- ✓ школа, високошколска установа,
- ✓ државни орган и друго правно лице (привредно друштво, ЈПОА и др.).

• ШТА ТРЕБА ДА САДРЖИ ИНИЦИЈАТИВА?

Иницијатива за развијање и усвајање стандарда квалификације треба да садржи:

1. ЕЛАБОРАТ О ОПРАВДАНОСТИ КВАЛИФИКАЦИЈЕ [\(преузмите образац\)](#)

Елаборат о оправданости квалификације чине следеће целине:

- основни подаци о предлагачу,
- основни подаци о квалификацији,
- образложење квалификације,
- анализа постојећих сродних квалификација из три државе (није неопходно).

2. ИНИЦИЈАЛНИ ПРЕДЛОГ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ [\(преузмите образац\)](#)

ЕЛАБОРАТ О ОПРАВДАНОСТИ КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРЕДЛАГАЧУ:	
НАЗИВ	
ДЕЛАТНОСТ - претежна и споредне	
ПИБ	
АДРЕСА, НАСЕЉЕ, ОПШТИНА И ГРАД	
ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА	
ОВЛАШТЕНО ЛИЦЕ	
КОНТАКТ ОСОБА	
ИМЕЈЛ АДРЕСА	
ТЕЛЕФОН контакт особе	
РЕФЕРЕНЦЕ ПРЕДЛАГАЧА У ВЕЗИ СА ПРЕДЛОЖЕНОМ КВАЛИФИКАЦИЈОМ	

ИНИЦИЈАЛНИ ПРЕДЛОГ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
НАЗИВ КВАЛИФИКАЦИЈЕ:		
НОКС НИВО		
ПОДРУЧЈЕ РАДА/ОБЛАСТ И ПОЛЈЕ ОБРАЗОВАЊА		
ВРСТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА /ОБУЧАВАЊА		
ОВИМ ПРОГРАМА ИЗРАЖЕН У КРЕДИТНИМ ВОДОВИМА		
ПРЕДУСЛОВИ ЗА СТИЦАЊЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
НАЧИН/ОБЛИЦИ УЧЕЊА		
РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА		
ЗАНИМАЊЕ/А:		
	Дужности	Задаци
ОПИС РАДА		
ЕКСТРЕМНИ УСЛОВИ И ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА ПРИ ОБАВЉАЊУ ЗАНИМАЊА		

Иницијални предлог стандарда квалификације чине следеће целине:

- основне карактеристике квалификације,
- релевантност квалификације за запошљавање и наставак образовања,
- предлози исхода учења.

Обрасци Елабората о оправданости квалификације и Иницијалног предлога стандарда квалификације прописани су Правилником о садржају и изгледу обрасца Иницијативе за развијање и усвајање стандарда квалификације и **обавезни** су за све подносиоце Иницијативе. Поменуте образце можете преузети на сајту Агенције за квалификације.

Иницијатива треба да садржи и **пропратно писмо** са потписом и печатом одговорног

лица подносиоца Иницијативе, док може садржати и додатну документацију (**писма подршке партнера** и сл.).

Детаљно Упутство за израду Иницијативе за развијање и усвајање стандарда квалификације можете пронаћи на сајту Агенције за квалификације ([преузмите Упутство](#)).

• КАКО И ГДЕ СЕ ПОДНОСИ ИНИЦИЈАТИВА?

Иницијатива се подноси Агенцији за квалификације на неки од следећих начина:

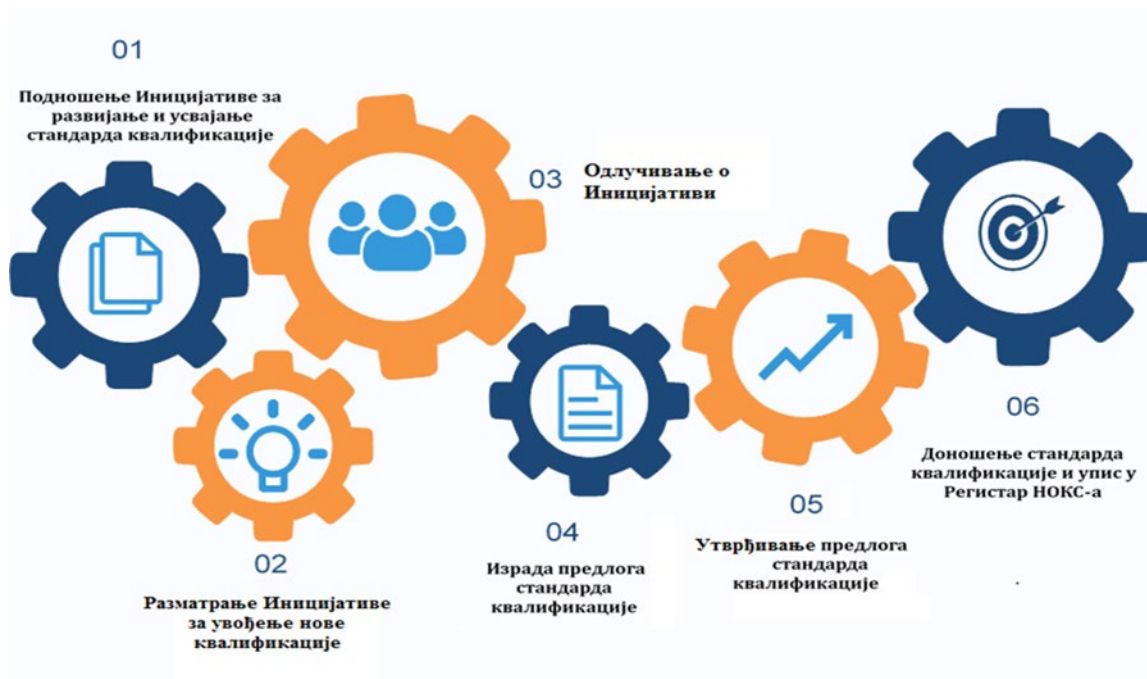
- слањем документације у електронском облику на адресу agencija@azk.gov.rs и у штампаном облику поштом на адресу: Агенција за квалификације, РКиПСВ центар, Мајке Јевросиме 51, 11000 Београд
 - * обавезно је слање документације у електронском и у папирном формату
- предајом документације у електронском формату (на ЦД-у, УСБ меморији и др.) и у штампаном облику на писарници Агенције за квалификације
 - * обавезна је предаја документације у електронском и у папирном формату
- попуњавањем електронског обрасца на НОКС порталу [поднесите Иницијативу путем НОКС портала](#)

Иницијативу је довољно поднети на један од наведених начина.

• КОНСУЛТАЦИЈЕ / СТРУЧНА ПОДРШКА

Уколико Вам током израде Иницијативе затреба стручна подршка можете контактирати Агенцију за квалификације:

- путем телефона +381 11 3345 740 сваког радног дана од 10.00 до 14.00 часова;
- слањем електронског упита на имејл адресу: agencija@azk.gov.rs

Иницијатива за развијање и усвајање стандарда квалификације се подноси Агенцији за квалификације.

Уколико предложена квалификација из Иницијативе није обухваћена постојећом квалификацијом, односно уколико предложена квалификација није већ заступљена или садржана у неком другом стандарду квалификације и уколико Иницијатива обухвата све непоходне елементе како би била релевантна за одлучивање, Агенција израђује Препоруку о развоју квалификације и доставља је уз Иницијативу одговарајућем Секторском већу.

Ако Секторско веће закључи да је Иницијатива оправдана, доноси одлуку о изради стандарда квалификације и налаже Агенцији да изради предлог стандарда квалификације. Израђен предлог стандарда квалификације Агенција доставља Савету за НОКС.

У случају позитивног мишљења Савета за НОКС, Министар МПНТР доноси акт о усвајању стандарда квалификације и објављује га у „Службеном гласнику РС – Просветном гласнику“. На основу тог акта, Агенција уписује квалификацију и стандард квалификације у Регистар НОКС-а.

Регистар НОКС-а садржи преглед свих квалификација које се стичу у Републици Србији, кроз формално или неформално образовање, или кроз поступак признавања претходног учења. Регистар НОКС-а омогућава да систем квалификација Републике Србије буде транспарентан и упоредив, а доступан је свим грађанима путем НОКС портала ([приступите Регистру НОКС-а](#)). Регистар НОКС-а саставни је део Јединственог информационог система просвете (ЈИСП), чиме је омогућено сагледавање актуелне понуде програма образовања и институција на свим нивоима, као и програма и акредитованих организација неформалног образовања у оквиру којих се одређена квалификација може стећи.